

μουσκεμένος, σάλιο, δροσιά, ποτισμένος, ροή, επενδύει τά σημαινόμενα τής γενετήσιας πραγματογνωσίας.

δ) Ἡ γραφή, γιά τόν Σ. Γουνελά, εἶναι μιά μεταποίηση τοῦ ἐσωτερικοῦ βιώματος, δίχως σαφείς νοητικές παρεμβολές. Δέν θά δεχτῶ αὐτή τήν ἄποψη. Νομίζω, ὅτι τόσο ἡ ὀμιλία ὅσο καί ἡ γραφή, λογοκρατοῦνται, περιορίζονται, ταξινομοῦνται. Τήν γραφή τήν θαραίνει μιά παράδοση, πού δέν ἐπιδέχεται ριζοσπαστισμούς μέσα ἀπό τήν κατεστημένη λειτουργία τῆς.

Ἀλέξης Ζήρας

ΖΕΦΗ ΔΑΡΑΚΗ:

Ὁ ἀρχάγγελος καθρέφτης

Κέδρος 1976

α) Στίς 36 σελίδες αὐτοῦ τοῦ κειμένου, ἀρθρώνεται ἓνα καί μοναδικό σπονδυλωτό ποίημα, μέ ἐνότητες ἀδιόρατες. Ἡ λεκτική ἀνάπτυξη εἶναι λεπτομεριακή, μή ἐπιτρέποντας μέ τό πλάτος τοῦ στίχου παρά ἐλάχιστα τήν λειτουργική ἐτερότητα τοῦ ἀναγνώστη. Ἡ ποιήτρια, φορτίζοντας ὑπέρμετρα τήν φραστική τῆς, δίνει στίς λέξεις σημαίνουσα αἰσθητική πρακτική, ἡ ὁποία περιορίζει τά σημαίνόμενά τους. Μ' ἄλλα λόγια ὁ ἀναγνώστης δέν ἀφήνεται ἐλεύθερος νά ἀνασύρει τό τυχόν βίωμα του ἀπό τήν ποίηση τῆς Ζ. Δαράκη, γιὰτί ἀκριβῶς τό δικό τῆς βίωμα, τείνει σέ μιά ἐξανθητική περιγραφή. Πρόκειται γιά μιά ποίηση ἐρμητική καί, ὅσο μπορεῖ νά δικαιολογηθεῖ ὁ χαρακτηρισμός, προσωπική.

β) Ἀπό τήν ἄλλη μερία, τά κοινωνικά ἐντάλματα πολὺ λίγο κάνουν ἐκδηλῆ τήν παρουσία τους, ἀλλά, καί τότε ἀκόμα, σ' ἓνα δευτερογενές πλάνο, ἀφοῦ ἐξαρτῶνται ἀπό τήν

ἐρωτική ὑποβολή τοῦ συγκεκριμένου προσώπου. Τό ποίημα ἀρχίζει σάν ὄνειρική καταγραφή ἀφυπνισμένων ἀπό τό παρελθόν βιωμάτων, εἰκόνων πού κυριαρχοῦνται ἀπό μιά χρωματική ἀδιαφάνεια, ἀναπαραστάσεων βυθισμένων σέ μιά μπαρόκ ἀχλύ καί πού ἀνακαλοῦν τίς νεανικές μνήμες τῆς ποιήτριας. Στήν ἀναβίωση αὐτῶν τῶν παραστάσεων καταφεύγει ἡ Ζ. Δαράκη γιά νά ὁμολογήσει ὑστερογενῶς τήν τραυματική τῆς ὄραση τοῦ κόσμου. Ἔτσι ἡ τοπογραφία καί ἡ πραγματογνωσία τοῦ ὑποσυνειδητοῦ τῆς μεταφέρεται σ' ἓναν ἄδηλο χρόνο, μέ τήν παράλληλη πρόσμιξη καταστάσεων πού ἀποσπάστηκαν —θάσει μιάς προσωπικῆς ἀναγκαιότητας— ἀπό παλιότερα ἢ νεότερα συνειδησιακά στρώματα.

γ) «Ὁ ἀρχάγγελος καθρέφτης». εἶναι, ἴσως, τό σωματικό κάτοπτρο, μέσα ἀπό τό ὁποῖο ἡ ποιήτρια θέλει νά συνδέσει τά θραύσματα μιάς φανερά κομματιασμένης ἐσωτερικά ζωῆς, δίνοντας στή σύνδεση τό νόημα μιάς οὐδέποτε μέχρι τώρα πραγματωμένης ἀλήθειας. Τό πέρασμα ἀπό τίς ἀναβιωμένες μνήμες στήν, μέ βαθιά πληρότητα, ἐρωτική τωρινή πραγματικότητά τῆς, γίνεται μέ τέτιο τρόπο ὥστε νά μοιάζει σάν συνέχεια τοῦ ὄνειρου. Ἡ ἐρωτική συνάντηση φαίνεται σάν μοιραία ἀπόληξη μιάς σειρᾶς καταστάσεων πού ἐπιζητοῦσαν ἀπό παλιά αὐτή τήν συνάντηση.

δ) Ξαναγυρίζοντας στήν πρώτη παράγραφο τοῦ σημειώματός μου θά παρατηρήσω ὅτι αὐτός ὁ φραστικός ἐκτατισμός ἀποδυναμώνει τήν συμμετοχή τοῦ ἀναγνώστη —ἴσως αὐτή νά εἶναι καί πρόθεση τῆς ποιήτριας— ὄχι τόσο σχετικά μέ τήν κλειστή λειτουργία τοῦ ποιήματος, ὅσο σέ σχέση μέ τά ἴδια τά λεκτικά σημαίνόμενα. Μήπως ἡ ποιητική πρόζα σημασιοδοτοῦσε καλύτερα τά ὅρια αὐτῆς τῆς γραφῆς;

Ἀλέξης Ζήρας